

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Regionalne wsparcie na rzecz odbudowy w sytuacjach nadzwyczajnych (RESTORE) i środki EFRROW mające zapewnić pomoc państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi

(C/2025/278)

UWZGLĘDNIAJĄC

- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności art. 43 ust. 2, art. 164, art. 174, art. 175 ust. 3, art. 178 i art. 307;
- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie RESTORE – regionalnego wsparcia na rzecz odbudowy w sytuacjach nadzwyczajnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1058 i rozporządzenie (UE) 2021/1057 (COM(2024) 496 final);
- wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2020/2220 w odniesieniu do szczególnych środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi (COM(2024) 495 final);
- opinię KR-u w sprawie przyszłości polityki spójności po 2027 r. ⁽¹⁾ (CoR-2023 2250);
- opinię KR-u w sprawie przeglądu wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i wniosku dotyczącego ich rewizji ⁽²⁾ (CoR 2023-3512);
- opinię „Śródkresowy przegląd wieloletnich ram finansowych: perspektywa lokalna i regionalna” ⁽³⁾ (CoR 2023-00138);

A TAKŻE MAJĄC NA UWADZE, CO NASTĘPUJE:

1. Niedawne klęski żywiołowe, a w szczególności powódzie w Europie Południowej, Wschodniej i Środkowej, z niszczycielską siłą uderzyły w ludność mieszkającą w tych regionach, przyniosły bezprecedensowe szkody środowiskowe i materialne oraz długoterminowe straty dla gospodarek lokalnych i regionalnych. Takie wydarzenia wymagają szybkiej i elastycznej reakcji oraz wsparcia ze strony UE, aby umożliwić złagodzenie skutków społeczno-gospodarczych oraz odbudowę uszkodzonej i zniszczonej infrastruktury.
2. Ponieważ częstotliwość i nasilenie ekstremalnych zdarzeń pogodowych spowodowanych zmianą klimatu stale rosną, musimy nie tylko odbudować infrastrukturę, ale także dostosować ją do nowych wyzwań oraz zwiększyć jej odporność na szeroki zakres klęsk żywiołowych, przy pełnym poszanowaniu **zasady „lepszego odbudowywania”**.
3. Głównym zadaniem polityki spójności jest wzmocnienie spójności terytorialnej, gospodarczej i społecznej w Unii Europejskiej, zgodnie z art. 174 TFUE. Wszelkie środki ukierunkowane na realokację zasobów polityki spójności z myślą o reagowaniu na sytuacje nadzwyczajne muszą uwzględniać ten cel i nie mogą zmniejszać zdolności tej polityki do osiągnięcia długoterminowych celów.
4. Ze względu na pilny charakter zagadnienia współprawodawcy zwrócili się do KR-u o przedstawienie stanowiska w krótkim terminie. Aby wyjść naprzeciw temu wnioskowi, KR udziela odpowiedzi w formie niniejszej pilnej rezolucji.

⁽¹⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przyszłość polityki spójności po 2027 r. (Dz.U. C, C/2024/1041, 9.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1041/oj>).

⁽²⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przegląd wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i wniosek dotyczący ich rewizji (Dz.U. C, C/2023/1331, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1331/oj>).

⁽³⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Śródkresowy przegląd wieloletnich ram finansowych: perspektywa regionalna i lokalna (Dz.U. C 257 z 21.7.2023, s. 12).

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR):

5. Wyraża niezłomną solidarność z mieszkańcami oraz władzami lokalnymi i regionalnymi regionów dotkniętych niedawnymi klęskami żywiołowymi.
6. Coraz częstsze występowanie tych klęsk uważa za bezpośrednią konsekwencję zmiany klimatu, która będzie się utrzymywać i będzie niosła coraz większe wyzwania dla regionów w UE. Będzie też wywierać też asymetryczny wpływ na terytoria UE – zwłaszcza te, które borykają się z trwałymi utrudnieniami geograficznymi, np. na wyspy.
7. Podkreśla, że potrzebne są: silne partnerstwo z regionami i gminami oraz ścisła współpraca na wszystkich poziomach sprawowania rządów, aby móc skutecznie stawiać czoła klęskom żywiołowym i łagodzić ich skutki dla społeczności lokalnych i regionalnych.
8. **Z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji Europejskiej i uznanie pilnej potrzeby wsparcia dla regionów UE dotkniętych niedawnymi klęskami żywiołowymi.**
9. Zauważa jednak, że **wnioski Komisji Europejskiej** nie zapewniają tym regionom nowych ani dodatkowych środków finansowych, lecz jedynie **wspierają realokację kwot już przeznaczonych dla tych regionów** w ramach EFRROW, EFRR i EFS+.
10. **Dlatego wzywa Komisję Europejską do pilnego zaproponowania faktycznych dodatkowych zasobów dla dotkniętych regionów – choćby w postaci przeglądu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, dodatkowego finansowania w ramach Funduszu Solidarności Unii Europejskiej i Mechanizmu Ochrony Ludności, a także uzupełnienia finansowania w ramach programów objętych zarządzaniem dzielonym, jak miało to miejsce w przypadku Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności i terytoriom Europy (REACT-EU).**
11. Zauważa, że wniosek ten – jeżeli zostanie wdrożony w obecnej formie – może zmniejszyć całkowite inwestycje w regionach ze względu na możliwość zastosowania stopy współfinansowania UE w wysokości 100 %. **Wzywa jednak państwa członkowskie do dalszego zapewniania w dotkniętych regionach współfinansowania krajowego oraz do utrzymania poziomu całkowitych inwestycji zgodnie z pierwotnymi założeniami programów przyjętych dla tych regionów.**
12. Podkreśla, że klęski żywiołowe występują coraz częściej i są coraz bardziej dotkliwe, dlatego wszystkie inwestycje wspierane z funduszy UE należy opracowywać i wdrażać pod tym kątem. Dlatego **apeluje również do współprawodawców o pełne włączenie zasady „lepszego odbudowywania” do ram prawnych tego wniosku.**
13. Podkreśla, że w przyszłej polityce spójności po 2027 r. należy przeznaczyć więcej zasobów na **zwiększenie gotowości i odporności regionów i gmin**, aby mogły one długofalowo dostosować się do zmiany klimatu i jej skutków. Przypomina, że koszty zaniechania działań znacznie przewyższają wymagane inwestycje.
14. Przywołuje swoją opinię, że **przyszłe wieloletnie ramy finansowe** powinny być zaprojektowane tak, aby zagwarantować **elastyczność i sprawność we wszystkich filarach i trybach zarządzania** w przypadku nowych priorytetów i klęsk żywiołowych, m.in. poprzez **zapewnienie w WRF od samego początku większego funduszu kryzysowego i ogólnej rezerwy elastyczności na wypadek kryzysu.**
15. Wzywa Komisję Europejską do utworzenia **platformy wiedzy** dla dotkniętych regionów, aby umożliwić wymianę i uczenie się w trakcie procesu odbudowy oraz by zachęcać do wyciągania wniosków i dzielenia się nimi.

Bruksela, dnia 21 listopada 2024 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Vasco ALVES CORDEIRO